

Simon Elo ps ym.

Lakialoite laiksi ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan muutettavaksi ehdokkaan vaalirahoituksesta annettua lakia (273/2009) siten, että kaikkiin yleisiin vaaleihin asetettaisiin kampanjakatto. Lakimuutoksella laajennettaisiin velvollisuus toimittaa ilmoitusvelvolliselle lain 8 §:n 3 momentissa tarkoitettuja tietoja ja selvityksiä koskemaan myös kuntavaaleissa, maakuntavaaleissa, eduskuntavaaleissa ja europarlamenttivaaleissa toimivia ehdokkaiden tukiryhmiä tai ehdokkaan tukemiseksi toimivia muita yhteisöjä. Ennakoilmoituksesta tulisi kaikille pakollinen.

PERUSTELUT

Hallituksen esityksen (HE 73/2015 vp) mukaiset päivitykset ehdokkaan vaalirahoituksesta annettuun lakiin olivat perusteltuja muutoksia. Puoluetuen eli puoluelain nojalla maksettavan valtionavustuksen käytön valvontaa siirrettiin valtionalouden tarkastusvirastolle, mikä oli selkeä parannus ja resurssien uudelleen kohdentaminen. Vaalirahoituksen läpinäkyvyyden lisäksi tarvitaan ehdokkaan vaalirahoituksesta annettuun lakiin kuitenkin parannuksia, jotta yksittäisen ehdokkaan tai yksittäistä ehdokasta tukevien tahojen resurssien joustava käyttö ei hämärtäisi kansalaisten silmissä demokratian perusperiaatteita ja vaikuttaisi liikaa vaalien tuloksiin.

Poliittisen sanoman pitäisi aina olla taloudellisten resurssien ja muiden käytettävissä olevien varojen painoarvoa suurempi. Tällä hetkellä esimerkiksi vaalirahoituksen ennakoilmoitus on vapaaehtoinen eikä vaalirahoituksen kampanjakatto ole asetettu muilta osin kuin yksittäisten tukijoiden kohdalla. Yksittäisiä tukijoita voi kuitenkin olla niin paljon, että vaalikampanjan kokonaiskulut voivat kasvaa jopa yli 100 000 euron.

Vaalikampanjoiden kokonaisrahoitukselle pitäisi asettaa selkeä ja perusteltu yläraja eli niin kutsuttu kampanjakatto. Lakiehdotuksessa vaalirahoituksen yläraja olisi kuntavaaleissa 7 500 euroa, maakuntavaaleissa 15 000 euroa, eduskuntavaaleissa 30 000 euroa ja europarlamenttivaaleissa 60 000 euroa.

Muutoksilla vaalirahoitusvalvontaan liittyviä ehdollisuuksia vähennettäisiin ja luotaisiin vaalirahoituksen määrään selkeät raja-arvot.

Lakialoite LA 46/2016 vp

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain (273/2009) 5 §:n 2 momentti ja 11 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 5 §:n 2 momentti laissa 1689/2015, sekä
lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1689/2015, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2—5 momentti siirtyy 3—6 momentiksi, ja 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1689/2015, uusi 5 kohta, seuraavasti:

4 §

Ehdokkaan vaalirahoituksen rajoitukset

Ehdokkaan, ehdokkaan tukiryhmän ja muun yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön on huolehdittava siitä, että ehdokkaan, ehdokkaan tukiryhmän tai muun yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön vaalikampanjan yhteenlasketut kulut sanoma-, ilmaisjakelu- ja aikakauslehdissä, radiossa, televisiossa, tietoverkoissa, mainonnan suunnittelussa sekä maksullisessa ulkomainonnassa ja muussa vastaavassa maksullisessa mainonnassa eivät ylitä kuntavaaleissa 7 500 euroa, maakuntavaaleissa 15 000 euroa, eduskuntavaaleissa 30 000 euroa ja europarlamenttivaaleissa 60 000 euroa.

5 §

Ilmoitusvelvollisuus

Velvollinen tekemään ilmoituksen vaalirahoituksesta on:

5) maakuntavaaleissa valtuutetuksi tai varavaltuutetuksi valittu.
Edellä 2 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu ehdokkaan tukiryhmä tai muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö on kuntavaaleissa, maakuntavaaleissa, eduskuntavaaleissa, europarlamenttivaaleissa ja presidentinvaalissa velvollinen toimittamaan ilmoitusvelvolliselle lain 8 §:n 3 momentissa tarkoitettuja tietoja ja selvityksiä.

Lakialoite LA 46/2016 vp

11 §

Ennakkoilmoitus

Ehdokkaan sekä presidentinvaalissa ehdokkaan asettaneen puolueen ja ehdokkaan asettaneen valitsijayhdistyksen vaaliasiamiehen tai tämän varamiehen on toimitettava ennen vaalipäivää, kuitenkin aikaisintaan ehdokaslistojen yhdistelmän ja presidentinvaalin ehdokasluettelon laatimisen jälkeen, valtiontalouden tarkastusvirastolle ennakkoilmoitus, joka sisältää suunnitelman vaalirahoituksesta ja vaalikampanjan kuluista.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Lakialoite LA 46/2016 vp

Helsingissä 23.6.2016

Simon Elo ps
Ritva Elomaa ps
Laura Huhtasaari ps
Leena Meri ps
Martti Mölsä ps
Ari Jalonen ps
Jari Myllykoski vas
Kaj Turunen ps
Olli Immonen ps
Rami Lehto ps
Pentti Oinonen ps
Reijo Hongisto ps
Ville Tavio ps
Sami Savio ps
Jari Ronkainen ps
Veera Ruoho ps
Mika Raatikainen ps
Kari Kulmala ps
Kimmo Kivelä ps
Pirkko Mattila ps
Lea Mäkipää ps
Toimi Kankaanniemi ps
Sampo Terho ps
Joona Räsänen sd
Teuvo Hakkarainen ps
Sari Tanus kd
Arja Juvonen ps
Touko Aalto vihr
Mikko Kärnä kesk
Suna Kymäläinen sd
Hanna Sarkkinen vas
Matti Semi vas
Katja Hänninen vas
Timo Harakka sd